

V šolskem letu 1993/94 je v okviru Zavoda Sv. Stanislava pričela delovati Škofijska klasična gimnazija kot zasebna šola s klasično – humanistično usmeritvijo na temeljih krščanske vzgoje. Program Škofijske klasične gimnazije opredeljuje latinski jezik kot obvezni štiriletni predmet, grški jezik pa kot izbirni predmet, za katerega se v zadnjih dveh letih dijaki odločijo že ob vpisu na gimnazijo. Latinščini so po tem programu namenjene tri ure tedensko v prvih treh letih, v četrtem letniku pa dve uri tedensko. Izbirni maturi iz latinskega jezika je dodanih še 105 ur, kar zagotavlja 490 ur, ki zadostujejo za temeljite priprave na maturo iz latinskega jezika.

Kaj vsebinsko pomenijo te številke? Po sedmih letih delovanja Škofijske klasične gimnazije pouk latinščine tu teče po relativno trdnem tiru. Program za vse štiri letnike se giblje v okvirih učnega načrta za latinski jezik, sprejetega s šol.l. 1998/99, ki nam daje jasne smernice in hkrati dovolj svobode, da razširimo in poglobljamo teme, ki so nam bližje ali ljubše.

Prvi trije letniki so namenjeni pridobivanju in utrjevanju jezikovnega znanja. Velika pridobitev sta nova učbenika Veni, vidi, didici I in II, ki dajeta možnost, da se jezikovne in kulturno – civilizacijske vsebine prepletajo in je tako znanje jezika mogoče doseči na nek naraven, neprisiljen način. Ob sprotne spoznavanju kulture in civilizacije Rima iz konkretnega besedila izhaja učenje besed, ki kot mreža povezujejo nove stavčne konstrukcije. Te dijaki poglobljajo tako, da sami sestavljajo besedila v latinščini, ki se navezujejo na trenutno obravnavano snov (poglavja iz zgodovine in kulture, mitološke teme...). Znanje latinskega jezika pri dijakih zelo hitro napreduje, če se že od vsega začetka, tako rekoč od prvih ur, srečujejo z latinskimi besedili, sprva s prirejenimi, kasneje pa z odlomki v izvirniku. Tako najboljše in najimenitnejše dobivajo v majhnih, kasneje pa v vse večjih odmerkih že od vsega začetka in ne omagajo ob zapletenih slovničnih strukturah že po prvih letih učenja, ne da bi sploh kdaj prišli v stik z izvirnim latinskim besedilom.

Poznavanje antične civilizacije in kulture poglobljajo tudi domača branja, ki so v prvih treh letih slovenski prevodi (1. letnik: mitologija; 2. letnik: dramatika – Plavt, Terencij; proza – Plinij, Seneka; mitologija: Ovidij; 3. letnik: lirika v izboru, Katul, Horacij; epika: Vergilij). Branje prevodov

dopolnjuje tudi prevajanje krajših odlomkov teh avtorjev iz latinščine v slovenščino. Četrtemu letniku je namenjen pregled celotne rimske književnosti, kjer posamezne avtorje spoznamo tudi prek krajših izvirnih besedil, ki jih prevajamo v šoli ali jih dijaki pripravijo doma. Predavanja iz književnosti povzemamo iz različnih literarnih zgodovin v tujih jezikih; morda bi kazalo tudi tu kot učenik prevesti kak pregled latinske književnosti.

V tem obsegu se latinščine učijo dijaki v štirih letih, priprave na maturo pa jezikovno znanje razširijo v podrobnostih. Tu je manj časa namenjenega kulturno – civilizacijskim vsebinam, ki jih maturanti skušajo dopolniti sami.

Del pouka latinskega jezika na Škofijski klasični gimnaziji so postali tudi latinsko – arheološki tabori (arheološka izkopavanja v Novem mestu, Pompeji, Sicilija, južna Francija – Gallia Narbonensis), ki so pri dijakih priljubljeni in izredno poglobijo njihovo poznavanje antike ter jih posredno navdušijo tudi za učenje jezika.

Znanje, pridobljeno pri pouku, dopolnjujejo in širijo tudi literarni večeri (recital rimske lirike; drame: Trahinke, Aulularia).

Danes je eden od glavnih ciljev pouka latinskega jezika, kako naj latinščina postane jedro ali rdeča nit, s katero se prepletajo vsebine vseh predmetov v gimnaziji, tako družboslovnih kot naravoslovnih. Kaj je v resnici mogoče tu napraviti in kako? Dejstvo je, da se dijaki velikokrat učijo istih vsebin pri latinščini in drugih predmetih, ne da bi sami našli povezovalno ali pa so se zmožni celo iste stvari naučiti različno pri različnih predmetih. Dijake za začetek skušamo spodbuditi, da sami sestavljajo slovarčke strokovnih pojmov pri drugih predmetih in jih pojasnjujejo s pomočjo znanja latinskega in grškega jezika. Najlažje najdejo povezave pri učenju tujih jezikov, zlasti romanskih. Pri naravoslovnih predmetih iščejo dijaki latinske izvore strokovnih terminov. Družboslovje pa zahteva od profesorja klasičnih jezikov stalno aktualizacijo dogodkov in pojavov preteklosti. Idealno je, če ima tudi družboslovec osnovno znanje latinščine, saj že pri svojem predmetu opozarja na povezave in lažje umesti svojo razlago v kontekst znanja, že pridobljenega pri klasičnih jezikih.

Vedoželjni dijaki nas dostikrat sami spodbudijo, da iščemo in razjasnjujemo povezave med dogodki preteklosti in sedanjosti.

Vsebinska integracija latinščine in drugih predmetov je morda naše skupno vprašanje, ki bi ga kazalo v prihodnje uvrstiti med temeljna. S tem bi hkrati rešili drugo vprašanje: zakaj klasični jeziki? Nanj že predolgo in preskromno odgovarjamo, ne zavedajoč, da nam pripada mesto v središču kroga in ne nekje na mimobežnici.